Razveza in ločitev

Švedska

1 Kakšni so pogoji za razvezo zakonske zveze?

Vlogo za razvezo zakonske zveze lahko vloži eden izmed zakoncev ali oba skupaj. V nekaterih okoliščinah mora pred razvezo poteči šestmesečno obdobje za premislek. To velja, če:

za to zaprosita oba zakonca;

eden izmed zakoncev dalj časa živi skupaj z njunim otrokom, ki je mlajši od 16 let in ima pravico do njegovega varstva in vzgoje, ali

razvezo zakonske zveze zahteva samo eden izmed zakoncev.

Vendar imajo celo zakonci, pri katerih obstajajo zgoraj navedene okoliščine, izjemoma pravico do razveze zakonske zveze brez poteka obdobja za premislek. To velja, če zakonca že dve leti živita narazen. Zakonec ima pravico do razveze zakonske zveze brez poteka obdobja za premislek tudi, če se izkaže za verjetno, da je bil v sklenitev zakonske zveze prisiljen, ali če je zakonsko zvezo sklenil pred 18. letom starosti brez ustreznega uradnega dovoljenja. Če je bila zakonska zveza sklenjena, čeprav sta zakonca bližnja sorodnika ali čeprav je bil eden izmed zakoncev v času sklenitve zakonske zveze že poročen ali je živel v registriranem partnerstvu in prejšnja zakonska zveza ali registrirano partnerstvo ni bilo razvezano, imata oba zakonca pravico do razveze zakonske zveze brez poteka obdobja za premislek.

2 Kakšni so razlogi za razvezo zakonske zveze?

Zakonec lahko izdajo odločbe o razvezi zakonske zveze zahteva kadar koli, pri čemer mu ni treba navesti nobenih posebnih razlogov za izdajo take odločbe.

3 Katere so pravne posledice razveze, kar zadeva:

3.1 osebne odnose med zakoncema (na primer priimek);

Če je eden izmed zakoncev prevzel priimek drugega zakonca, ima pravico, da znova začne uporabljati priimek, ki ga je zadnjega uporabljal pred sklenitvijo zakonske zveze.

3.2 razdelitev premoženja zakoncev;

Premoženje zakoncev je treba po razvezi zakonske zveze razdeliti med njiju. Praviloma se premoženje razdeli na enaka dela. Razlog za razvezo zakonske zveze je pri delitvi premoženja zakoncev popolnoma nepomemben.

3.3 mladoletne otroke zakoncev;

Zakonca imata po razvezi še naprej skupno pravico do varstva in vzgoje otrok. Lahko pa sodišče odredi prenehanje skupne pravice do varstva in vzgoje otrok:

na svojo pobudo, če presodi, da skupna pravica do vzgoje in varstva otrok očitno ni v korist otroka, ali

na zahtevo enega izmed zakoncev, če sodišče presodi, da je v korist otroka, da se enemu izmed zakoncev dodeli izključna pravica do varstva in vzgoje.

Če prenehanje skupne pravice zahtevata oba zakonca, mora sodišče njuno zahtevo upoštevati.

Za preživljanje svojih otrok sta odgovorna oba starša. Tisti izmed staršev, ki ne živi z otrokom, svojo dolžnost preživljanja izpolni tako, da drugemu staršu plačuje preživnino za otroka.

3.4 obveznost plačevanja preživnine drugemu zakoncu?

Po razvezi mora vsak zakonec preživljati samega sebe. Izjeme so le v posebnih primerih, če se eden izmed zakoncev po razvezi dolgoletne zakonske zveze težko preživlja sam ali če se pojavijo kakšni drugi posebni razlogi.

4 Kaj pravni izraz „prenehanje življenjske skupnosti“ dejansko pomeni?

Švedsko pravo ne vsebuje posebnih predpisov glede prenehanja življenjske skupnosti.

5 Kakšni so pogoji za prenehanje življenjske skupnosti?

Švedsko pravo ne vsebuje posebnih predpisov glede prenehanja življenjske skupnosti.

6 Katere so pravne posledice prenehanja življenjske skupnosti?

Švedsko pravo ne vsebuje posebnih predpisov glede prenehanja življenjske skupnosti.

7 Kaj izraz „razveljavitev zakonske zveze“ dejansko pomeni?

Švedsko pravo ne vsebuje posebnih predpisov glede razveljavitve zakonske zveze. Zakonska zveza lahko preneha, če eden izmed zakoncev umre ali če sodišče izda odločbo o razvezi zakonske zveze.

8 Kakšni so pogoji za razveljavitev zakonske zveze?

Švedsko pravo ne vsebuje posebnih predpisov glede razveljavitve zakonske zveze.

9 Katere so pravne posledice razveljavitve zakonske zveze?

Švedsko pravo ne vsebuje posebnih predpisov glede razveljavitve zakonske zveze.

10 Ali obstajajo alternativni zunajsodni načini reševanja sporov v zvezi z razvezo zakonske zveze, pri katerih ni treba začeti postopka pri sodišču?

O razvezi zakonske zveze lahko odloči samo sodišče. Ob tem so za reševanje raznih vprašanj, ki se lahko pojavijo v zvezi z razvezo zakonske zveze, na voljo še druge možnosti.

Zakoncema se lahko ponudi t. i. družinska mediacija, katere cilj je rešiti nesoglasja v okviru skupnega življenja. Zakonca tako lahko zaprosita za pomoč pri reševanju težav in nesoglasij, da lahko nadaljujeta zakonsko življenje. Če je življenjska skupnost že dejansko prenehala, lahko družinska mediacija pripomore k zgladitvi nesoglasij in odraslima osebama pomaga, da sodelujeta pri izvajanju svoje starševske vloge. Družinsko mediacijo ponujajo javni sektor (lokalni organi), cerkveni organi in drugi posamezniki. Za zagotovitev, da je družinska mediacija dostopna vsem, ki zanjo zaprosijo, so odgovorni lokalni organi.

Zakonca imata tudi pravico do tako imenovanih pogovorov o sodelovanju. Ti pogovori niso usmerjeni na odnose med odraslimi, ampak na otroke. Namen pogovorov o sodelovanju je predvsem doseči dogovor o vprašanjih v zvezi s pravico do varstva in vzgoje otrok, prebivališčem otrok in stikih z njimi. Pogovore o sodelovanju vodijo strokovni svetovalci. Za zagotovitev, da so pogovori o sodelovanju dostopni vsem, ki zanje zaprosijo, so odgovorni lokalni organi.

Če zakonca želita doseči spremembo na področju varstva in vzgoje otrok, prebivališča otrok ali stikov z njimi, lahko skleneta dogovor o tem. Tak dogovor mora potrditi lokalni odbor za socialno varstvo.

11 Kje je treba vložiti zahtevek (tožbo) za razvezo/prenehanje življenjske skupnosti/razveljavitev zakonske zveze? Katere formalnosti je treba upoštevati in katere dokumente moram priložiti zahtevku?

Švedsko pravo ne vsebuje posebnih predpisov glede prenehanja življenjske skupnosti ali razveljavitve zakonske zveze.

Prvi pogoj za vložitev vloge za razvezo zakonske zveze pri švedskem sodišču je, da je za obravnavo zadeve pristojno švedsko sodišče. Poleg določb uredbe Bruselj II so v skladu z avtonomnimi švedskimi pravili o pristojnosti sodišč zajeti tudi naslednji primeri:

če sta oba zakonca švedska državljana;

če je vložnik vloge švedski državljan, ki ima stalno prebivališče na Švedskem ali je imel pred tem, po dopolnjenem 18. letu, stalno prebivališče na Švedskem;

če vložnik vloge ni švedski državljan, vendar ima stalno prebivališče na Švedskem najmanj eno leto, ali

če ima nasprotna stranka stalno prebivališče na Švedskem.

Če se izkaže, da je v postopku razveze zakonske zveze pristojno švedsko sodišče, zadevo obravnava okrožno sodišče („*tingsrätt*“) na Švedskem, in sicer v okraju, v katerem ima stalno prebivališče eden izmed zakoncev. Če nobeden izmed zakoncev nima stalnega prebivališča na Švedskem, zadevo obravnava okrožno sodišče v Stockholmu („*Stockholms tingsrätt*“).

Za začetek postopka za razvezo zakonske zveze pred okrožnim sodiščem sta na voljo dve možnosti. Če razvezo zakonske zveze želita oba zakonca, lahko vložita skupno vlogo. Če pa želi razvezo zakonske zveze samo eden izmed zakoncev, mora zakonec, ki se želi razvezati, pri okrožnem sodišču vložiti tožbeni predlog. V obeh primerih je treba priložiti kopijo rojstnih listov obeh zakoncev. Zanju je mogoče zaprositi pri švedski davčni upravi („*Skatteverket*“).

12 Ali lahko dobim pravno pomoč za kritje stroškov postopka?

V zadevi, ki se nanaša na razvezo zakonske zveze in s tem povezana vprašanja, je mogoče pravno pomoč odobriti samo v primeru *posebnih razlogov*.

13 Ali je mogoče vložiti pritožbo zoper odločbo v zvezi z razvezo/prenehanjem življenjske skupnosti/razveljavitvijo zakonske zveze?

Švedsko pravo ne vsebuje posebnih predpisov glede prenehanja življenjske skupnosti ali razveljavitve zakonske zveze.

Da, zoper odločbo o razvezi zakonske zveze se je mogoče pritožiti.

14 Kaj je treba storiti, da bo odločba o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici, priznana v tej državi članici?

V skladu z

Uredbo Sveta (ES) št. 2201/2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 (v nadaljnjem besedilu: uredba Bruselj II)

je sodna odločba, izdana v državi članici, priznana v drugih državah članicah, ne da bi bili potrebni kakršni koli posebni postopki. Vendar se odločba v nekaterih primerih ne prizna.

Glavno pravilo v uredbi Bruselj II je torej, da je treba sodno odločbo o razvezi zakonske zveze, prenehanju življenjske skupnosti ali razveljavitvi zakonske zveze, izdano v drugi državi članici, samodejno obravnavati enako in mora imeti enake pravne učinke kot enakovredna odločba švedskega sodišča. Čeprav ta uredba torej temelji na načelu samodejnega priznavanja, lahko zainteresirana stranka še vedno dobi potrdilo o tem, ali je tuja sodna odločba na Švedskem priznana ali ne. Vlogo za to je treba vložiti pri švedskem pritožbenem sodišču („*Svea hovrätt*“), ki na tej stopnji o vlogi odloči brez zaslišanja nasprotne stranke.

15 Pri katerem sodišču je treba vložiti zahtevek za izpodbijanje priznanja odločbe o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici? Kateri postopek se uporablja v teh primerih?

Da se uporabi možnost iz uredbe Bruselj II za pridobitev potrdila o priznavanju tuje sodne odločbe na Švedskem (glej štirinajsto vprašanje zgoraj), je treba vložiti vlogo pri švedskem pritožbenem sodišču. Če to sodišče v takem postopku potrdi, da je treba zadevno sodno odločbo priznati na Švedskem, lahko nasprotna stranka zahteva sodno presojo navedene odločitve. Vlogo za tako presojo je treba vložiti pri švedskem pritožbenem sodišču, ki v nadaljevanju postopka zasliši obe stranki. Zoper odločbo švedskega pritožbenega sodišča o vlogi za sodno presojo se je nato mogoče pritožiti na vrhovno sodišče („*Högsta domstolen*“).

16 Katero pravo se uporablja v postopkih razveze zakonske zveze med zakoncema, ki ne prebivata v tej državi članici ali imata različno državljanstvo?

Vlogo za razvezo zakonske zveze, ki jo obravnava švedsko sodišče, je treba vedno proučiti na podlagi švedskega prava (načelo *lex fori*).

Kljub temu je treba v nekaterih primerih upoštevati tudi določbe tujega prava. To velja v naslednjih primerih:

če sta oba zakonca tuja državljana in nobeden izmed njiju na Švedskem nima stalnega prebivališča vsaj eno leto, odločbe o razvezi zakonske zveze ni mogoče izdati proti volji enega izmed zakoncev, če na podlagi prava države, katere državljanstvo imata oba zakonca ali eden izmed njiju, za to ni razlogov;

če sta oba zakonca tuja državljana in eden izmed njiju trdi, da na podlagi prava države, katere državljan je, ni razlogov za razveljavitev zakonske zveze, odločbe o razvezi ni mogoče izdati, če ob upoštevanju koristi zakonca ali njunih otrok obstajajo posebni razlogi proti temu.

če sta oba zakonca tuja državljana in eden izmed njiju trdi, da na podlagi prava države, katere državljan je, ni razlogov za razveljavitev zakonske zveze, odločbe o razvezi ni mogoče izdati, če ob upoštevanju koristi zakonca ali njunih otrok obstajajo posebni razlogi proti temu.

Spletna stran je del portala Tvoja Evropa.

Veseli smo vaših povratnih informacij o uporabnosti informacij.

This webpage is part of an EU quality network

Zadnja posodobitev: 01/06/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.